

Rychlost šíření zvuku a jeho odraz

Když je bouřka, tak **hrom** slyšíme mnohem **později**, než vidíme blesk.

→ **rychlost zvuku** musí být mnohem **menší** než **rychlost světla** ($3 \cdot 10^8$ m/s)

Zvuk se šíří plyny, kapalinami i pružnými pevnými látkami.

Rychlost zvuku ve vzduchu je 340 metrů za sekundu (při 20°C).

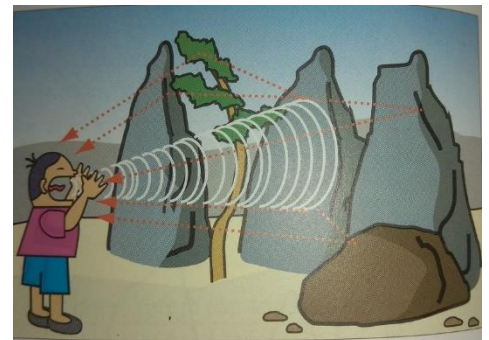
V kapalinách a v pevných látkách je rychlost zvuku větší. Ve vakuu se zvuk nešíří.

Příklad 1:
V jaké vzdálenosti uhořel blesk, jestliže jsme na hrom čekali 6 s?

Zápis: $t = 6\text{ s}$ $v = 340 \frac{\text{m}}{\text{s}}$ $s = ?\text{ m}$	Výpočet: $s = v \cdot t$ $s = 340 \cdot 6$ $s = 2040\text{ m} \doteq 2\text{ km}$	Odpověď: Blesk uhořel ve vzdálenosti 2 km.
--	---	---

Srovnej:
Rychlost zvuku: $340 \frac{\text{m}}{\text{s}}$
Rychlost světla: $300000000 \frac{\text{m}}{\text{s}}$

Světlo je přibližně 900000 krát rychlejší než zvuk ☺.

Zvuk se může **odrážet** a **ohýbat**.

Odrážení zvuku od velkých ploch způsobuje **ozvěnu**.

Abychom ozvěnu rozpoznali, musí být od nás plocha daleko **alespoň 17 m**.

- na horách nebo mezi paneláky se zvuky lépe rozléhají (jsou jakoby delší)
- **zvuk je vlnění a na rozhraní 2 prostředí se odráží (odráží se od protější stěny)**
- pokud je vzdálenost odrazové stěny velká → slyšíme 2 zvuky: **původní a odražený**

Tento jev = **OZVĚNA** (echo) – vzdálenost musí být větší než 17 m

- pokud je vzdálenost odrazové plochy **menší než 17 m** → vnímáme **DOZVUK**

(původní a odražený zvuk spolu splývají)

Ozvěna a Dozvuk

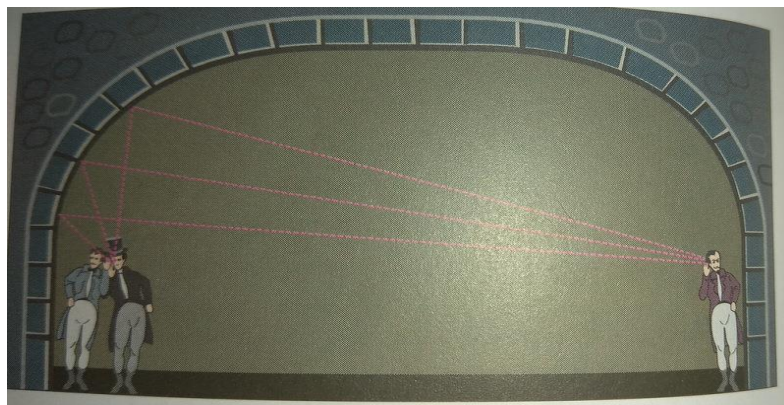

Jestliže je odrazová plocha ve vzdálenosti více jak 17 metrů, jedná se o **ozvěnu**

Jestliže je odrazová plocha ve vzdálenosti méně jak 17 metrů, jedná se o **dozvuk**

V jeskyních i kostelech můžeme slyšet tichý rozhovor, přestože jsou hovořící ve velké vzdálenosti.

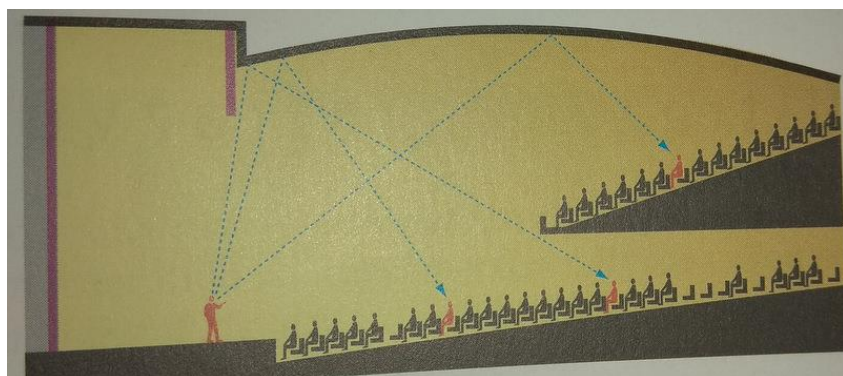
→ zvuk se odráží od stěn a stropu a dorazí až k nám

Dozvuk a ozvěna mají velký význam při projektování koncertních sálů, nahrávacích studií i učeben ve škole.

Ve špatně navržených sálech → špatná akustika

Způsobeno nevhodným dozvukem nebo ozvěnou (špatná srozumitelnost)

Zvuk může být také pohlcován.

Látky pohlcující zvuk využíváme ke **zvukové izolaci** např. místností.

V okolí rychlostních silnic a železnic se staví **protihlukové stěny**.

Stěny nahrávacích studií bývají pokryty pohlcovači zvuku.